

عسکری می‌تواند شرکت کند بشرط آنکه برای هیچ کس وجهی دست‌های امنیت‌ناقص نشود. بلکه در هر مهمانی عمومی که بلا دعوت شد شرکت کند و تنها به میهمانی دسته خاصی مانند اشراف و ثروتمندان نرود (۳)

شرایط دادگاه

اسلام برای دادگاه با محکمه قضاء نیز شرایطی فراوان مقرر داشته است که اینک به پاره‌ای از آنها اشاره می‌کنیم:

۱- دادگاه باید در میان شهر و روستا قرار جمعیت باشد تا همگن نتواند به آسانی در آنجا حاضر شوند.

۲- دادگاه نباید جایی باشد که مردم نتوانند به آسانی آنجا را پیدا کنند و یا به آنجا راه یابند مانند کوچمهای فرعی و تنگ و یا مکانهای مرتفعی که وسیله صعود آسان نداشته باشد.

۳- منشی دادگاه باید بالغ، عاقل، مسلمان، عادل و بصیر و وارد بجزایهای قضاء باشد و بهتر است که او نیز فقیه باشد.

۴- اگر دادگاه تیاژه مترجم داشته باشد باید مترجمان حتماً دو نفر بوده و عادل و درستکار باشند.

و نیز محو باشد که طرفین دعوی بر او چهرت پیدا کنند و اگر یکی بر روتر بود با استفاده از آن محوئی قاضی بر حرفی کند و طرف مقابل را با بیان خود محکوم سازد.

۹- قاضی حق ندارد در حضور دانشمندتر از خود بدآوری ببرد و از ذریع امام صادق (ع) میفرماید: وقتی که قاضی از حاضران دادگاه می‌پرسد: شما چه می‌گویید؟ - و آنها از او داننا ترند - لعنت خدا بر مردم و ملائکه بر او باد زیرا در این سوئد و ظلیفه اوست که بر خیزد و داننا تر از خود را بجای خویش بنشاند (۱)

۱۰- قاضی نباید به میهمانی، منزل طرفین دعوی برود (۲)

۱۱- قاضی می‌تواند طرفین دعوی را در منزل خود میهمان کند ولی حق ندارد تنها یکی از دو طرف دعوی را میهمان سازد. زیرا مردی وارد بر امیر مؤمنان (ع) شد و چند روز منزل آن حضرت ماند: سپس شکایتی را نزد آن حضرت طرح کرد. امام باو فرمود: برای طرح دعوی آمده‌ای؟ عرض کرد: بلی. حضرت فرمود: بدو این تاخاتمه دعوی انپذیراگی تو «مذوم» برای اینکه رسول خدا (ص) نهی فرموده است که قاضی یکی از دو طرف دعوی را تنها میهمان نماید.

۱۲- قاضی در محال عمومی و میهمانی‌های

(۱) فروع کافی ج ۷ ص ۴۱۳.

(۲) - سالک کتاب القضاء.

(۳) کلیه آداب ذکر شده بجز آنچه که مدرکش در پاورقی ذکر گردیده از شرایع حقوق قدس سره

گرفته شده.